Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (Judecător: Alina Balan)
Dosarul nr. 2ai-68/25 (2-21007941-03-2ai-12112025)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ

D E C I Z I E

25 martie 2026 mun. Bălți
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecător Radu Holban
Judecătorii: Svetlana Ghercavii, Mariana Sajin

examinând în procedura scrisă, fără citarea părților, cererea de apel declarată de Luncașu Elena, cererea de alăturarea la apel înaintată de lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid" – Selevestru Irina, și cererea de alăturare la apel înaintată de Portărescu Dumitru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Moraru Grigore, Gujuman Grigore către Cucu Vivian, Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid",

împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul central din 24 septembrie 2025,

-

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 10 martie 2022, 17 noiembrie 2022 și respectiv 21 noiembrie 2022, reclamanții Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Gujuman Grigore și Moraru Grigore au depus cerere de chemare în judecată către Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice și administratorul insolvabilității Selevestru Irina privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid".

Din materialele dosarului se atestă că, prin încheierea din 24 noiembrie 2022, au fost conexate cererile de chemare în judecată depusă de reclamanții

Luncașu Elena, Gujuman Grigore, Moraru Grigore, Portărescu Dumitru către Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid", în scopul evitării pronunțării unor hotărâri contradictorii.

În motivarea cererilor înaintate de reclamanți, s-a indicat că la data de 12 mai 2021, față de Întreprinderea de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid" a fost intentat proces de insolvabilitate, iar în cadrul administrării întreprinderii lichidatorul a constatat insuficiența masei debitoare pentru executarea integrală a creanțelor tuturor creditorilor.

Valoarea creanțelor validate ale creditorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid" (în proces de lichidare) în cadrul procedurii inițiate şi care nu este acoperită de masa debitoare față de stat, este de 6 778 795, 69 lei și față de salariați este de 484 368,22 lei.

Conform cererii depuse la data de 10 martie 2022, reclamanta Luncașu Elena, solicită atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid și încasarea salariului neachitat de debitor în mărime de 90 257,85 lei la rangul V și în mărime de 71 787,06 lei la rangul VI, conform tabelului definitiv.

Conform cererii depuse la data de 17 noiembrie 2022, reclamantul Gujuman Grigore, solicită atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid și încasarea salariului neachitat de debitor în mărime de 31 456, 29 lei la rangul II, conform tabelului definitiv.

Conform cererii depuse la data de 21 noiembrie 2022, reclamantul Moraru Grigore, solicită atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid și încasarea salariului neachitat de debitor în mărime de 64 569, 66 lei la rangul II și suma de 20 823,13 de rangul VI, conform tabelului definitiv.

Conform cererii depuse la data de 17 noiembrie 2022, reclamantul Portărescu Dumitru, solicită atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și

Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid și încasarea salariului neachitat de debitor în mărime de 52 066,86 lei la rangul II, conform tabelului definitiv.

Poziția primei instanțe:

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 septembrie 2025, cererea de chemare în judecată formulată de Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Moraru Grigore, Gujuman Grigore către Cucu Vivian, Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond la 04.10.2025 creditorul Luncașu Elena a depus apel prin care a solicitat casarea integrală a hotărârii contestate, și pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă integral cererea de chemare în judecată depusă de reclamant împotriva Agenției Proprietății Publice ca fondator al Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” și ex-administratorului interimar al întreprinderii – Gașper Oleg.

Potrivit art. 8 alin. (1) Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, hotărârile instanţei de insolvabilitate pot fi atacate cu apel în termen de 15 zile de la data pronunţării dispozitivului, cu excepţiile prevăzute în prezenta lege. Termenul de apel, precum şi apelul declarat nu suspendă executarea hotărârilor instanţei de insolvabilitate.

Instanța de apel constată că dispozitivul hotărârii a fost pronunțat la 24.09.2025, iar apelul nemotivat a fost declarat la 04.10.2025, prin urmare, cu respectarea termenului legal.

Prin încheierea Curţii de Apel Nord din 29 decembrie 2025 s-a acceptat spre examinare cererea de apel declarată de Luncaşu Elena cu intentarea procedurii de apel.

La 13 ianuarie 2026 lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid” – Selevestru Irina a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Luncașu Elena prin care a

solicitat admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 16 ianuarie 2026 s-a dispus acceptarea cererii de alăturare la apelul declarat de Luncașu Elena, înaintată de lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid" – Selevestru Irina.

La 26 ianuarie 2026 Portărescu Dumitru a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Luncașu Elena solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 18 februarie 2026 s-a acceptat spre examinare cererea de alăturare la apelul declarat de Luncașu Elena, înaintată de Portărescu Dumitru.

Argumentele părților:

În susținerea cererii de apel apelanta Luncașu Elena a invocat că motivul solicitării privind atragerea la răspundere subsidiară sunt și analizele efectuate de administratorul insolvabilității Selevestru Irina, care s-a expus asupra lipsei masei creditare a debitorului în raport cu datoriile, care sunt peste posibilitățile întreprinderii generând imposibilitatea de a fi restituite sumele datorate creditorilor validați.

Întru încadrarea faptelor invocă hotărârea nr. 2-1246/20 din 16.09.2020, emisă de Judecătoria Orhei privind încasarea plăților salariale restante de la ÎS CSHS „Moldsuinhibrid". Debitorul incapabil de plată era obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 zile din data survenirii temeiurilor indicate în art. 14 alin. (2) și art. 10 alin. (2) Legea insolvabilității.

În temeiul acestei hotărâri la 17.10.2020 a fost emis titlul executoriu, pe care la 23.10.2020 de către executorul judecătoresc a fost intentată procedura de executare, și care din lipsă de surse financiare la debitor, nu a fost posibil de a o executa.

Susține că deși debitorul era incapabil de plată avea obligația să depună el însăși cererea imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 zile din data survenirii temeiului legal.

În descrierea rapoartelor este reflectată situația economică precară a întreprinderii și evidențiază inacțiunile organelor de conducere, care deși aveau pârghiile pentru preîntâmpinare sau stoparea la etapa inițială a situației descrise,

neadmițând prejudicierea creditorilor-salariați, ca fiind prioritari în achitare, debitorul nu s-a folosit cu bună-credință de drepturile acordate organelor de concediere prin lege.

Menționează că deși situația economică a întreprinderii este cunoscută administrației debitorului, acesta ignorând riscurile dispune continuarea activității și cu contribuția fondatorului duce debitorul la incapacitatea de plată.

Aceste fapt reiese din rapoartele depuse, din actele anexate de reclamant, cât și din scrisoarea nr. 61 din 19.08.2020 potrivit cu care întreprinderea se expune asupra unui contract de împrumut nr. 01 din 18.05.2020 încheiat cu ÎS „Aeroportul Internațional Chișinău" în temeiul căruia au beneficiat de trei tranșe a câte 200 000 lei, potrivit aceleiași scrisori, din banii împrumutați au fost făcute procurări de cereale fără a fi petrecute licitații, precum prevedea Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice șa art. 2.

Invocă că aceste scrisori nr. 92 din 25.08.2020 și nr. 61 din 19.08.2020 sunt o dovadă a dispunerii în luna precedentă a încetării plăților de a se plăti cu preferință unor creditori în dauna celorlalți creditori. Dovada de neachitare fiind hotărârea irevocabilă privind încasarea plăților salariale emisă la 16.09.2020 potrivit căreia salariata Luncașu Elena a adjudecat suma pentru neplată salarială pe perioada 02.10.2019 – 09.09.2020.

Consideră că din cele expuse mai sus este reflectată legătura cauzală a faptelor ilicite și prejudiciul cauzat, prin însăși fapta dispunerii continuării activității debitorului care îl duce la incapacitatea de plată, a folosirii diverselor scheme care să permită urmărirea scopului ocolind prevederile legale și conturile bancare ale întreprinderii care deja erau blocate de executorii judecătorești, astfel încât cererea privind atragerea la răspundere subsidiară în temeiul art. 248 alin. (1) lit. h) și art. 247 alin. (1) Legea insolvabilității este întemeiată.

Lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid" – Selevestru Irina, în cererea de alăturarea la apel a invocat următoarele argumente: instanța de fond a citat art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilităţii (în redacţia anterioară modificărilor), dar îi conferă o interpretare restrictivă nejustificată. Faptul că textul menţionează expres „*fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti*" nu înseamnă că alte persoane cu atribuţii de conducere sunt excluse de plano din sfera subiecţilor răspunderii.

Chiar şi anterior modificărilor legislative, art. 247 includea în mod expres: administratorii, membrii organelor executive, categorii în care se încadrează, prin natura atribuţiilor, chiar şi administratorul întreprinderii de stat, persoana care exercită conducerea operativă şi ia decizii cu impact direct asupra situaţiei economico-financiare a debitorului.

Modificarea ulterioară a art. 247 alin. (1), prin introducerea expresă a sintagmei „*administratorii întreprinderilor de stat/municipale*", nu creează o normă nouă, ci clarifică o lacună de redactare existentă, confirmând voinţa legiuitorului de a include aceste persoane în categoria membrilor organelor de conducere.

În această categorie se poate încadra, după caz, inclusiv administratorul întreprinderii de stat/municipale.

În consecinţă, concluzia instanţei de la pct. 46 din hotărâre, este rezultatul unei interpretări eronate a normelor legale şi al unei confuzii între calitatea de fondator şi cea de persoană care exercită efectiv conducerea.

Atât în temeiul art. 247 (în forma aplicabilă la data intentării procedurii), cât şi în temeiul art. 248 alin. (1) teza finală, administratorul întreprinderii de stat/municipale poate constitui subiect al acţiunii de atragere a răspunderii subsidiară, cu condiţia probării faptelor ilicite şi a legăturii de cauzalitate cu apariţia stării de insolvabilitate.

Consideră că, instanţa de fond a aplicat eronat dispoziţiile art. 248 din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012, reţinând, că cererea de antrenare a răspunderii patrimoniale ar fi, de regulă, fundamentată pe datele şi informaţiile furnizate prin raportul administratorului insolvabilităţii prevăzut la art. 114 din aceeaşi lege. Această concluzie este chiar contrară reglementării legale şi naturii juridice a acţiunii prevăzute de art. 248, deoarece ererea de atragere a răspunderii se întemeiază exclusiv pe faptele expres prevăzute de art. 248 alin. (1).

Dispoziţiile art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii instituie o formă distinctă de răspundere civilă delictuală, aplicabilă doar în cazul dovedirii uneia sau mai multora dintre faptele expres şi limitativ enumerate la lit. a)-i), precum şi a legăturii de cauzalitate directe dintre aceste fapte şi apariţia stării de insolvabilitate.

În mod eronat, instanţa de fond a reţinut că informaţiile şi concluziile cuprinse în raportul administratorului insolvabilităţii prevăzut la art. 114 din Legea insolvabilităţii ar avea caracter determinant pentru soluţionarea acţiunii de atragere

a răspunderii patrimoniale întemeiate pe art. 248, ignorând faptul că această acţiune nu se fundamentează pe aprecieri generale sau constatări administrative, ci pe dovedirea strictă a faptelor ilicite expres prevăzute de lege.

Mai mult, raportul prevăzut de art. 114 din Legea insolvabilităţii are un caracter preponderent informativ, şi nu unul probator determinant în cadrul acţiunii de atragere a răspunderii patrimoniale. Raportul administratorului insolvabilităţii este destinat prezentării stării economico-financiare a debitorului, identificării cauzelor generale ale apariţiei stării de insolvabilitate şi formulării unei propuneri privind posibilitatea restructurării sau, după caz, intrarea în faliment a debitorului.

Un alt aspect relevant cu referire la acest aspect - raportul prevăzut de art. 114 se întocmeşte şi se prezintă instanţei de insolvabilitate şi adunării creditorilor într-un termen relativ scurt, de cel mult 100 de zile de la data deschiderii procedurii. În acest interval, în mod obiectiv, nu este întotdeauna posibilă identificarea completă şi certă a persoanelor cărora le-ar fi imputabilă apariţia stării de insolvabilitate, cu atât mai mult stabilirea şi probarea faptelor concrete care ar putea atrage răspunderea personală patrimonială.

Menţionarea unor persoane „cărora le-ar fi imputabilă situaţia” nu echivalează cu dovedirea vinovăţiei, a faptei ilicite, a prejudiciului şi a raportului de cauzalitate, elemente indispensabile pentru angajarea răspunderii patrimoniale.

Astfel, instanţa de fond, prin interpretarea adoptată, a extins nepermis efectele juridice ale raportului prevăzut de art. 114, transformându-l într-un instrument aproape automat de antrenare a răspunderii personale, contrar caracterului excepţional al art. 248 şi principiului legalităţii răspunderii civile.

Prin propriile constatări reţinute la pct. 20 şi pct. 29 din hotărârea atacată, instanţa de fond confirmă natura juridică a acţiunii întemeiate pe art. 248 din Legea insolvabilităţii, ca fiind una de răspundere civilă delictuală, care nu se angajează pentru o simplă incapacitate managerială, ci exclusiv pentru săvârşirea unor fapte ilicite concrete, cu întrunirea cumulativă a condiţiilor: prejudiciu, faptă ilicită, raport de cauzalitate şi vinovăţie.

Or, aceste constatări susţin în mod direct argumentele apelantei, conform cărora acţiunea prevăzută de art. 248 impune o analiză distinctă, individualizată şi multiaspectuală a fiecărei persoane vizate, a conduitei imputate, a formei vinovăţiei şi a legăturii de cauzalitate dintre fapta pretins ilicită şi prejudiciul invocat. În asemenea condiţii, informaţiile şi aprecierile cu caracter general din

raportul administratorului insolvabilităţii întocmit în temeiul art. 114 pot avea cel mult un rol orientativ, fără relevanţă determinantă sau probantă în lipsa administrării şi evaluării probelor care să dovedească, în mod efectiv, elementele răspunderii delictuale cerute de art. 248.

Susține că, raţionamentul instanţei devine vădit eronat în momentul în care soluţia de respingere a cererii este fundamentată, în mod determinant, pe concluziile raportului administratorului insolvabilităţii întocmit în temeiul art. 114 din Legea insolvabilităţii, şi anume pe faptul că administratorul insolvabilităţii „nu a identificat persoana care ar fi cauzat insolvabilitatea debitorului”.

Or, raportul prevăzut de art. 114 nu are nicio relevanţă determinantă şi nici valoare probantă decisivă (argumente expuse deja mai sus) în cadrul acţiunii de atragere a răspunderii subsidiare întemeiate pe art. 248 din Legea insolvabilităţii.

În cadrul acţiunii de atragere la răspundere subsidiară, instanţa de fond avea obligaţia de a analiza în mod direct, distinct şi efectiv faptele concrete imputate pârâtului prin cererea de atragere la răspundere, prin raportare la dispoziţiile art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii, şi de a verifica existenţa elementelor răspunderii civile delictuale - faptă ilicită, prejudiciu, raport de cauzalitate şi vinovăţie - pe baza probelor administrate în cauză. Iar, simpla constatare că administratorul insolvabilităţii, în raportul prevăzut de art. 114, nu a identificat persoana care ar fi cauzat insolvabilitatea nu poate exonera instanţa de obligaţia sa proprie de examinare a cererii.

La pct. 53-56 din hotărârea contestată, instanţa de fond respinge argumentele reclamanţilor privind atragerea la răspundere subsidiară a lui Gaşper Oleg, apreciindu-le ca fiind neîntemeiate şi irelevante, exclusiv prin raportare la faptul că, potrivit unui raport de inspecţie financiară din 22.05.2019, în perioada supusă inspectării alte persoane deţineau dreptul de semnătură asupra documentelor financiare şi bancare ale debitorului.

Consideră că concluzia instanţei de fond expusă la punctele 53 – 56 în hotărârea contestată este insuficient argumentată pentru lipsa unei analize concrete a faptelor imputate prin cererea de atragere la răspundere.

Instanţa nu examinează în mod efectiv faptele concrete imputate pârâtului Gaşper Oleg prin cererea de atragere la răspundere subsidiară, ci se limitează la a constata existenţa unui raport de inspecţie financiară care vizează o perioadă anterioară mandatului acestuia. Or, simpla menţionare a faptului că, într-o anumită

perioadă, alte persoane aveau drept de semnătură nu exclude, prin sine însăşi, posibilitatea ca, în perioada exercitării funcţiei de administrator de către Gaşper Oleg, să fi fost săvârşite fapte relevante sub aspectul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

Susține că, raportul de inspecţie financiară din 22.05.2019 priveşte o perioadă distinctă şi anterioară faţă de mandatul lui Gaşper Oleg, care a fost numit administrator interimar abia la 22 aprilie 2020.

Deşi instanţa invocă lipsa legăturii cauzale între faptele imputate şi starea de insolvabilitate, aceasta nu indică: care fapte concrete au fost analizate, ce probe au fost examinate, şi în ce mod s-a ajuns la concluzia inexistenţei raportului de cauzalitate.

În lipsa unei analize distincte a faptelor imputate, a delimitării clare a perioadelor relevante, a examinării probelor administrate şi a unei motivări concrete privind inexistenţa legăturii cauzale, concluzia instanţei de fond de la pct. 56 - potrivit căreia nu ar fi întrunite condiţiile răspunderii civile delictuale - este insuficient motivată şi neîntemeiată în drept.

Instanţa era obligată să examineze în mod efectiv cererea de atragere la răspundere subsidiară, prin raportare la faptele concrete invocate, iar nu să se limiteze la constatări generale sau la preluarea unor concluzii din acte care nu acoperă perioada relevantă.

Invocă cu privire la calitatea administartorului insolvabilităţii că, ulterior lichidator al ÎS pentru Cercetare în Selecţia şi Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” - se constată o eroare majoră de abordare şi interpretare juridică în hotărârea supusă apelului, eroare care afectează însăşi legalitatea şi claritatea soluţiei pronunţate. Astfel, în dispozitivul hotărârii se indică în mod expres că: „Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată formulată de Luncasu Elena, Portărescu Dumitru, Moraru Grigore, Gujuman Grigore către Cucu Vivian, Gasper Oleg, Agenţia Proprietăţii Publice, administratorul insolvabilităţii Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului. ”

Această formulare este eronată deoarece administratorul insolvabilităţii nu poate fi, prin natura funcţiei, subiect al răspunderii prevăzute de art. 248 Legea nr. 149/2012.

Răspunderea subsidiară reglementată de art. 248 din Legea insolvabilităţii vizează exclusiv: membrii organelor de conducere şi/sau de supraveghere ale debitorului anterior deschiderii procedurii, sau alte persoane care, prin fapte ilicite, au cauzat apariţia stării de insolvabilitate.

Susține că în cuprinsul hotărârii, instanţa nu indică şi nu analizează niciun fapt imputabil administratorului insolvabilităţii şi, în mod evident, nu ar fi putut să o facă, întrucât o asemenea imputare este exclusă din punct de vedere legal. Cu toate acestea, prin redactarea dispozitivului, se creează o aparenţă juridică falsă, şi anume că instanţa ar fi examinat o cerere de atragere la răspundere subsidiară inclusiv faţă de administratorul insolvabilităţii, ceea ce este inadmisibil şi profund prejudiciabil.

La caz, dispozitivul nu individualizează corect părţile pasibile de răspundere, include o persoană care, prin lege, nu poate fi subiect al răspunderii analizate, creează confuzie cu privire la obiectul efectiv al judecăţii. Această modalitate de redactare aduce atingere gravă securităţii raporturilor juridice şi dreptului la o hotărâre judecătorească clară şi previzibilă.

Chiar dacă soluţia pronunţată este una de respingere de atragere la răspundere subsidiară, inclusiv în privinţa lichidatorului, includerea administratorului insolvabilităţii în dispozitivul hotărârii, ca pretins subiect al atragerii răspunderii subsidiară, reprezintă o eroare de drept, un viciu de motivare şi de redactare a hoytărârii/dispozitivului şi o încălcare a principiilor fundamentale ale procesului civil.

În aceste condiţii, hotărârea atacată este viciată sub aspectul calificării părţilor, al obiectului judecăţii şi al clarităţii dispozitivului, fiind necesară intervenţia instanţei de apel pentru înlăturarea acestei erori grave şi pentru restabilirea unei interpretări corecte a normelor legale aplicabile.

La caz, instanţa de fond a săvârşit o asemenea încălcare gravă prin calificarea eronată a calităţii procesuale a administratorului insolvabilităţii, incluzându-l în dispozitivul hotărârii ca pretins subiect al cererii de atragere la răspundere subsidiară. Această eroare a denaturat obiectul real al judecăţii, a creat confuzie între reprezentantul procedural al debitorului şi persoanele pasibile de răspundere în temeiul art. 248 din Legea insolvabilităţii şi, în consecinţă, a putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, fiind întrunite condiţiile art. 388 alin. (2) CPC RM pentru casarea hotărârii.

În referința depusă la cererea de apel declarată de Luncaşu Elena, intimatul Agenția Proprietății Publice a invocat următoarele argumente: motivele invocate de apelant nu îsi găsesc justificare, ceea ce denotă faptul că sunt formale si nu pot pune la dubii legalitatea hotărârii contestate.

Astfel cererea de apel nu elucidează circumstanţe de drept si de fapt ce ar suprima legalitatea concluziilor primei instanţe, fiind o reflectare repetată a datelor și cerinţelor invocate în cererea de chemare în judecată.

La caz, menționează că prevederile art. 15 alin. (1) coroborate cu art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012, exclud cu desăvârşire răspunderea subsidiară a fondatorului întreprinderii de stat pentru creanţele acesteia, acesta nefiind determinat drept subiect în acest sens.

Invocă că, pentru stabilirea unui prejudiciu şi respectiv angajarea răspunderii, prima instanţă corect a statuat că răspunderea survine numai în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiţii, şi anume: a) existenţa unui prejudiciu; b) existenţa unei fapte ilicite; c) existenţa unui raport de cauzalitate între fapta ilicită şi prejudiciu; d) existenţa vinovăţiei celui ce a cauzat prejudiciul.

Astfel, angajarea răspunderii presupune întrunirea anumitor condiţii - prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită şi prejudiciu, vinovăţia, corelate prin condiţiile speciale prevăzute de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012.

Respectiv, la caz nu sunt dovedite vinovăţia, legătura cauzală dintre fapta ilicită prevăzută de art. 248, coroborat cu prevederile art. 27 alin. (3) şi (4) din Legea insolvabilităţii nr. 149/2012 şi a prejudiciului, inclusiv cauzarea stării de insolvabilitate urmare acţiunilor/inacţiunilor membrilor organelor de conducere a debitorului, fapt ce exclude răspunderea acestora pentru presupusele prejudicii.

În contextul circumstanţelor menţionate Agenţia Proprietăţii Publice consideră neîntemeiată cererea de apel declarată de Luncaşu Elena împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 septembrie 2025 şi solicită să fie respinsă.

La 26 ianuarie 2026 Portarescu Dumitru a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Luncaşu Elena în care a invocat că, nu este de acord cu hotărârea atacată, o consideră nefondată, emisă cu încălcarea normelor de drept material şi procesual, pasibilă de a fi integral casată.

În hotărârea atacată, instanţa de fond, la pct. 14-18 indică asupra faptului că pentru antrenarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere precum şi a altor persoane care prin activitatea lor au cauzat insolvabilitatea debitorului, cererea de atragere la răspundere subsidiară trebuie să cuprindă în mod expres identificarea exactă a acestor persoane, faptele pentru care sunt considerate a fi responsabile, precum şi dovezile pe care se sprijină cererea, cum ar fi raportul administratorului insolvabilităţii sau al lichidatorului, registrele contabile ale debitorului, alte înscrisuri, martori etc.

Susține că, acest argument contravine prevederilor Legii nr. 149/2012, deoarece raportul administratorului insolvabilităţii nu poate servi drept probă incontestabilă în vederea atragerii la răspundere subsidiară. Or, la cerere a fost anexat raportul privind rezultatele inspectării financiare tematice care încă din 2019 au confirmat dificultatea de plată a întreprinderii.

Menționează că, în cererea de chemare în judecată îl indică pe Gaşper Oleg în calitate de administrator al întreprinderii şi persoană responsabilă. Totodată, în vederea atragerii la răspundere a membrilor organului de supraveghere (consiliul de administrare şi comisia de cenzori), este imposibil pentru reclamant să identifice persoane concrete, or acesta este un organ colegial, cu răspundere colegială, iar persoanele care fac parte din acesta sunt numite de către Agenţia Proprietăţii Publice.

În acest sens, invocă prevederile art. 2 alin. (1), art. 6 alin. (1), 7 Legea nr. 246 din 22.11.2017 cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală.

Susține că la caz, prevederile Legii insolvabilităţii, nu poate fi aplicată decât în coraport cu prevederile Legii nr. 246/2017, care scoate în evidenţă toate persoanele responsabile ale întreprinderii de stat, numite nemijlocit de către Agenţia Proprietăţii Publice, şi care nemijlocit au fost implicate în procesul de aducere în insolvabilitate a întreprinderii de stat. Or, Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală numeşte Agenţia Proprietăţii Publice, în calitate de fondator al ÎS „Moldsuinhibrid”. Astfel, Agenţia prin persoanele numite în funcţiile cheie ale acestei întreprinderi a cunoscut despre situaţia financiară şi incapacitatea sa de plată, însă nu a întreprins careva măsuri în acest sens.

Prin urmare, atât fostul administrator Gaşper Oleg cât şi Agenţia Proprietăţii Publice împreună cu persoanele numite de acesta în consiliul de administraţie şi

comisia de cenzori, urmează a fi trase la răspundere subsidiară pentru acţiunile prevăzute de art. 248, alin. (1), lit. f) şi h) din Legea nr. 149/2012.

Menționează că, argumentul instanţei de fond din pct. 20, reprezintă o formulare generală şi contravine art. 248, alin. (1), lit. f) şi h) din Legea nr. 149/2012 care la lit. f) prevede ca motiv de atragere la răspundere subsidiară, dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, iar la lit. h) prevede nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14. Or, legea nu indică care ar fi motivele organelor de conducere pentru continuarea unei activităţi care duce în mod vădit la insolvabilitate sau nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate, fie aceasta o incapacitate managerială sau un ordin al fondatorului prin intermediul consiliului de administrare.

Totodată, nu este de acord cu argumentul instanţei invocat în pct. 34, ori, acest argument contravine art. 248 alin. (1) din Legea nr. 149/2012.

Apelantul invocă dezacord cu argumentele instanţei de fond expuse la pct. 41-46 deoarece, în cazul insolvabilităţii unei întreprinderi de stat, Legea insolvabilităţii nu poate fi aplicată decât în corelare cu Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală. Acest lucru este reglementat şi la art. 15, alin. (1) din Legea nr. 149/2012.

La fel, nu este de acord cu expunea instanței de fond de la punctul 54 deoarece, organul de conducere cum este administratorul, precum şi consiliul de administraţie care este un organ colegial, au contribuit la insolvabilitatea întreprinderii printr-un cumul de acţiuni efectuate într-o perioadă nedeterminabilă pentru reclamant, însă cert este că persoanele responsabile au făcut reţineri din salarii şi nu au achitat contribuţiile de asigurări sociale începând cu luna octombrie 2017.

Totodată, pentru anul 2020 nu fost achitat salariul, în urma hotărârii definitive prin care s-a dispus încasarea de la debitorul ÎS „Moldsuinhibrid” în beneficiul reclamantului Portarescu Dumitru penalitatea în sumă de 45 610 lei, 8 600 lei prejudiciu moral şi 3000 lei cheltuieli de judecată, toate aceste sume nefiind achitate până în prezent, având o hotărâre irevocabilă şi un titlu executoriu.

În concluzie, consideră că instanţa de fond a examinat superficial probele anexate, nu a corelat normele legale pentru a ajunge la o concluzie corectă şi eronat

a interpretat cadrul legal ceea ce nemijlocit duce la casarea integrală a hotărârii emise.

La 27 ianuarie 2026 intimatul Gașper Oleg reprezentat de avocatul Soțchi Ina a depus referință la cererea de apel, în care a invocat următoarele argumente: intimatul Gaşper Oleg a fost administratorul interimar al ÎS „Moldsuinhibrid" pe un termen de mai puţin de un an. Întreprinderea se află în incapacitate financiară din anul 2017 confirmat din rapoartele financiare ale întreprinderii. Intimatul a fost numit în calitate de administrator interimar al debitorului la data de 22 aprilie 2020 prin ordinul nr. 17-p.

Menționează că, în cadrul întreprinderii debitoare pârâtul a activat în calitate de administrator interimar pe când art. 247 alin. (1) al Legii nr. 149/2012 prevede răspunderea membrilor organelor executive care respectiv presupun exercitarea funcţiilor cu atribuţii depline. Momentul intrării în funcţia de administrator interimar este 22 aprilie 2020, dată ulterioară momentului de apariţie a circumstanţelor de insolvabilitate.

Susține că, răspunderea subsidiară este o răspundere delictuală subiectivă pentru fapta proprie şi poate surveni doar în cazul întrunirii condiţiilor necesare: fapta ilicită, prejudiciul, legătura de cauzalitate dintre faptă şi prejudiciu, precum şi vinovăţia.

Răspunderea survine doar pentru o parte din datorii şi anume pentru acea parte care este consecinţa faptelor ilicite ale membrilor organelor de conducere enumerate la art. 248 din Legea 149/2012. Respectiv partea de pasiv ce urmează a fi pusă pe seama membrilor organelor de conducere se determină prin prisma legăturii de cauzalitate dintre faptele acestora şi partea de pasiv provocată de aceste fapt.

Invocă că, apelanta nu a probat care sunt faptele concrete comise în calitatea Intimatului de administrator şi atât mai mult nu a probat şi argumentat care este legătura de cauzalitate dintre pasivul debitorului şi activitatea Intimatului.

Intimatul a activat în calitate de administrator interimar pentru o perioadă scurtă de timp, motiv din care nici nu ar fi putut să remedieze situaţia financiară precară provocată anterior debitorului timp de câţiva ani de organele de conducere precedente. Intimatul, în perioada de timp scurtă în care a fost administrator interimar a încercat, cu bună-credinţă, să semnaleze situaţia precară a debitorului.

La 26 noiembrie 2020 intimatul a expediat către Agenţia Proprietăţii Publice nota informativă nr. 109 prin care a informat despre situaţia debitorului şi despre faptul că intenţionează să depună cerere de insolvabilitate iar în acest sens a solicitat opinia Agenţiei, în calitate de fondator. În acelaşi timp Intimatul a solicitat aportul Agenţiei în obţinerea de subvenţii sau alte surse de finanţare pentru a putea scoate întreprinderea din situaţia precară în care se afla.

Acest fapt denotă buna credinţă a intimatul în gestionarea debitorului dar şi faptul că acesta a intenţionat să respecte prevederile Legii insolvabilităţii.

De asemenea, menţionează faptul că în cadrul debitorului activa consiliul de administraţie a întreprinderii care era responsabil de luarea tuturor deciziilor ce ţin de activitatea debitorului. Intimatul în calitate de administrator nu avea dreptul să execute altceva decât ceea ce a dispus consiliul de administraţie. În caz contrar, intimatul risca să-şi depăşească atribuţiile de serviciu.

Menționează că, creditorul nu a făcut trimiteri la prevederi legale în temeiul cărora ar putea fi încadrate acţiunile ilicite ce provoacă răspunderea subsidiară şi respectiv răspunderea nu poate fi imputată.

Mai mult, în calitatea de administrator al întreprinderii debitoare intimatul a manifestat interesul de a recupera datoriile provocate de fostul administrator. În acest sens, intimatul a depus din numele întreprinderii debitoare la 1 octombrie 2020 o cerere de chemare în judecată împotriva lui Ceban Vitalie cu privire la încasarea datoriei.

Menționează că, în perioada în care intimatul a activat în calitate de administrator a debitorului creditorul Luncaşu Elena a activat în calitate de jurist al întreprinderii. Prin urmare, în atribuţiile dumneaei intră şi obligaţia de serviciu de a se prezenta la şedinţele de judecată şi de a reprezenta interesele debitorului.

Mai mult ca atât, în perioada în care a fost stabilită şedinţa de judecată pe cauza împotriva lui Vitalie Ceban pârâtul a fost infectat cu virusul COVID-19. Respectiv, acesta nu se putea prezenta la şedinţa de judecată. Despre acest fapt, intimatul a informat creditorul, pentru ca aceasta să se prezinte la şedinţa de judecată. Creditorul nu s-a prezentat la şedinţa de judecată iar cererea a fost scoasă de pe rol. Pe lângă acest fapt, intimatul nu deţine studii juridice pentru a reprezenta întreprinderea în care activa în instanţa de judecată.

Din acest motiv, responsabilitatea pentru scoaterea cererii de pe rol revine Creditorului în calitatea sa de jurist al întreprinderii şi nu intimatului.

Mai mult ca atât, menţionează că la cererea de chemare în judecată, apelanta a anexat un Raport privind rezultatele inspectării financiare tematice la ÎS „Moldsuinhibrid” din 22 mai 2019. Instanţa de fond a constatat corect că, în perioada supusă inspectării, persoanele cu funcţii de răspundere, cu dreptul de a semna documentele financiare şi bancare au fost administratorul Ceban Veaceslav, Bejan Maxim şi Savca Dian. Intimatul nu figurează în această listă.

Menționează faptul că, creditorul Elena Luncaşu a deţinut mai multe funcţii în cadrul întreprinderii, printre care membru al consiliului de administraţie. Astfel, creditorul a fost direct implicată în activitatea întreprinderii şi în luarea deciziilor care au dus la insolvabilitatea debitorului.

Consideră că, instanţa de fond corect a constatat faptul că, apelanta nu a probat care au fost faptele ilicite ale intimatului şi legătura cauzală între fapt şi cauzarea stării de insolvabilitate ÎS „Moldsuinhibrid”.

Potrivit art. 8 alin. (6) din Legea insolvabilității nr.149 din 29.06.2012, cererile de apel se examinează în procedură scrisă, în termen de până la 60 de zile de la data intentării procedurii de apel, în condiţiile examinării cauzei în primă instanţă. Instanţa de apel poate dispune citarea participanţilor la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar. Cererile de apel şi de recurs se examinează în modul prevăzut de Codul de procedură civilă, cu excepţiile stabilite în prezenta lege.

Prin încheierea Curții de Apel Nord din 29 decembrie 2025 s-a dispus examinarea apelului în procedură scrisă, fără convocarea părților în ședința de judecată.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii și încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces, a materialelor din dosar și a normei legale relevante speței, Colegiul consideră necesar de a respinge apelul și cererile de alăturare la apel, din considerentele ce urmează.

Conform art. 1 alin. (4) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Potrivit art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să mențină hotărîrea primei instanţe.

În conformitate cu prevederile art. 373 alin. (1), (2) şi (5) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conţinutul celor relatate, Colegiul reţine că sarcina instanţei de apel derivă din dispoziţiile art. 373 alin. (1), (2) şi (5) Cod de procedură civilă, în condiţiile în care instanţa de fond a soluţionat fondul cauzei, cu expunerea argumentelor în vederea admiterii sau respingerii acţiunii în raport cu concluziile reţinute de către aceasta.

Instanţa de apel mai menţionează că art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justiţiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligaţiei instanţelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanţelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicţii între motivare şi dispozitiv, constituie o garanţie pentru justiţiabili, în faţa eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Potrivit art. 356 Cod de procedură civilă, cererea de declarare a insolvabilităţii se judecă în instanţă conform normelor generale din prezentul cod, cu excepţiile şi completările stabilite de legislaţia insolvabilităţii.

Din lucrările cauzei, Colegiul judiciar constată că, la 10 martie 2022, 17 noiembrie 2022 și respectiv 21 noiembrie 2022, reclamanții Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Gujuman Grigore și Moraru Grigore au depus cerere de chemare în judecată către Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice și administratorul insolvabilității Selevestru Irina privind atragerea la răspundere

subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Central din 24 septembrie 2025, cererea de chemare în judecată formulată de Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Moraru Grigore, Gujuman Grigore către Cucu Vivian, Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” s-a respins ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, Luncașu Elena a contestat-o cu apel, la fel lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid” – Selevestru Irina, și Portărescu Dumitru ulterior au depus cereri de alăturare la cererea de apel.

În materie de drept, potrivit dispoziţiilor art. 247 alin. (1) şi (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfăşoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), administratorii societăţilor comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii şi membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Conform art. 248 alin. (1) lit. e), f), h) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, la cererea administratorului insolvabilităţii/lichidatorului, a comitetului creditorilor sau a oricărui creditor care are interes legitim, instanţa de insolvabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolvabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere, precum şi de orice altă persoană, care i-au cauzat insolvabilitatea prin una dintre următoarele acţiuni: e) ţinerea unei contabilităţi fictive sau contrare prevederilor legii, precum şi contribuirea la dispariţia documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activităţi a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolvabilitate conform prevederilor art. 14.

Astfel, Colegiul civil menționează că, pentru a stabili vina și atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere și/sau de supraveghere a debitorului urmează să fie întrunite anumite condiții și anume: să existe un prejudiciu, să existe o faptă ilicită, să existe un raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu, iar fapta să fie săvârșită cu vinovăție, iar în caz de pluralitate, răspunderea persoanelor indicate este solidară, cu condiția că apariția stării de insolvabilitate să fie actuală sau anterioară perioadei în care și-au exercitat mandatul ori au deținut poziția, ce ar fi putut cauza insolvabilitatea debitorului.

Instanța de apel remarcă faptul că, răspunderea subsidiară reprezintă o formă a răspunderii juridice clasice, iar atragerea persoanei culpabile la măsurile coercitive ale statului prin intermediul instanțelor de judecată presupune stabilirea prin probe pertinente și concludente a următoarelor elemente esențiale: fapta ilicită, vinovăția, legătura cauzală dintre faptă și urmările provocate.

Prin urmare, aceste condiții generale și speciale ale răspunderii civile delictuale și cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deținut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilității la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Sub aspectul temeiului invocat de reclamanți/apelanți prevăzut la art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, se reține că, răspunderea juridică civilă a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil reglementată de art. 247, 248 din Legea insolvabilităţii, are o natură delictuală, antrenîndu-se pentru faptele expres prevăzute de lege (art. 248, alin. (1), lit. a)- i) în coroborare art. 27, alin. (4) din Legea insolvabilităţii) şi îşi are fundamentul juridic în prevederile art. 184 alin. (2) Cod civil din care rezultă că membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligaţiile persoanei juridice, iar persoana juridică nu răspunde pentru obligaţiile membrului, cu excepţiile stabilite de lege sau de actul de constituire. Prin urmare, în Legea insolvabilității se reglementează excepţiile de la regula de drept comun conform căreia membrul persoanei juridice nu răspunde pentru obligaţiile persoanei juridice.

Angajarea răspunderii civile delictuale, în general, presupune întrunirea anumitor condiţii generale menţionate mai sus (prejudiciul, fapta ilicită, raportul de cauzalitate dintre fapta ilicită şi prejudiciu, vinovăţia).

Completul de judecată apreciază că aceste condiţii generale trebuie să fie prezente şi în cazul angajării răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil.

Mai mult, pe lângă aceste condiţii generale, ale răspunderii civile şi cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar să fie îndeplinite şi anumite condiţii speciale, prevăzute de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

Prin urmare, existenţa a cel puţin uneia dintre aceste condiţii speciale, menţionate la art. 248 alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, alături de condiţiile generale ale răspunderii civile menţionate mai sus, generează un raport juridic civil de natură delictuală, care se caracterizează sub aspectul conţinutului său, în dreptul administratorului insolvabilităţii/lichidatorului de a pretinde de la membrii organelor de conducere a debitorului insolvabil precum şi de la orice altă persoană să suporte o parte din datoriile debitorului insolvabil, dacă aceştea au cauzat insolvabilitatea debitorului prin una dintre acţiunile prevăzute de art. 248 alin. (1), lit. a)-i) din Legea insolvabilităţii.

Totodată, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar ca aceste persoane să fi deţinut calitatea de membru al organelor de conducere a debitorului insolvabil în sensul specificat la art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, la data intentării procesului de insolvabilitate sau pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Se atestă că în textul art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, cu referire la subiecţii de drept pasibili să fie atraşi la răspundere subsidiară sintagma „precum şi de orice altă persoană”, condiţia de bază fiind ca între acţiunile ilicite imputabile membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil sau oricărei alte persoane şi cauzarea stării de insolvabilitate a debitorului să existe o legătură cauzală directă.

Reieșind, din prevederile art. 247 alin. (2) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, rezultă că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care deţineau funcţiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum şi celor

care au deţinut aceste funcţii pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Materialul probator al cauzei atestă că, rezultă că procesul de insolvabilitate faţă de Întreprinderea de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid'' a fost intentat la 12 mai 2021, iar creditorii Luncașu Elena, Gujuman Grigore, Moraru Grigore, Portărescu Dumitru, sunt creditori validați al debitorului insolvabil, conform tabelului de creanțe.

La 10 martie 2022, 17 noiembrie 2022 și respectiv 21 noiembrie 2022, reclamanții Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Gujuman Grigore și Moraru Grigore au depus cerere de chemare în judecată către Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid".

Prin urmare, potrivit deciziei privind înregistrarea modificărilor din 27.09.2018 s-a decis înregistrarea și consemnarea în Registrul de Stat al persoanelor juridice modificările în actele de constituire ale Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid", în temeiul HG nr. 806 din 01.08.2018 prin retragerea din calitatea de fondator Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a RM și includerea ca fondator Agenția Proprietății Publice (f.d.153 Vol. I).

În acest sens potrivit art. 6 Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală nr. 246 din 23.11.2017, (1) Organele de conducere ale întreprinderii de stat/municipale sânt: a) fondatorul.

Potrivit art. 7 Legea cu privire la întreprinderea de stat şi întreprinderea municipală nr. 246 din 23.11.2017, fondatorul întreprinderii de stat și fondatorul întreprinderii municipale, împreună cu autoritatea executivă, în limita competențelor atribuite, exercită drepturile de administrare a întreprinderii prin intermediul consiliului de administrație şi al administratorului. (3) Fondatorul întreprinderii de stat desemnează și eliberează din funcţie administratorul întreprinderii de stat, la propunerea consiliului de administraţie. Fondatorul întreprinderii de stat transmite atribuţiile de administrare a patrimoniului şi de desfăşurare a activităţii de întreprinzător administratorului în baza contractului individual de muncă. (4) Fondatorul întreprinderii municipale selectează prin

concurs și împuternicește autoritatea executivă să transmită atribuţiile de administrare a patrimoniului şi de desfăşurare a activităţii de întreprinzător administratorului în baza contractului individual de muncă aprobat. Comisia de concurs se instituie de fondator din reprezentanții săi și ai autorității executive.

Reținând prevederile legale citate supra, în sensul Legii insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012, pot fi subiect de atragere la răspundere subsidiară doar fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei ţărăneşti (de fermier), și nicidecum fondatorul întreprinderii de stat.

În partea ce ține de cerința privind atragerea la răspunderea subsidiară a lui Gașper Oleg, se constată că potrivit Extrasului din Registrul de Stat al persoanelor juridice din 11.05.2020 funcția de administrator interimar al ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” era deținută de Gașper Oleg. (f.d.35 Vol. I)

La caz, se atestă faptul că Gașper Oleg, a fost numit în calitate de administrator interimar al debitorului la 22 aprilie 2020 prin ordinul nr. 17-p.

Potrivit Extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice din 28.04.2021, funcția de administrator interimar al Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” a fost deținută de Cocu Vivian.

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Telenești din data de 12 mai 2021 s-a constatat insolvabilitatea cu inițierea procedurii de insolvabilitate a debitorului Întreprinderea de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” a fost desemnat în funcția de administrator al insolvabilității al debitorului Întreprinderea de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” Irina Selevestru.

Potrivit raportului prezentat de către administratorul insolvabilității a debitorului ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid” în corespundere cu prevederile art. 114 alin. (1) din Legea insolvabilității, cauza care a dus la insolvabilitatea debitorului ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”. În context, administratorul insolvabilității nu a identificat în urma analizei economice făcute a debitorului care persoană prin activitatea sa a cauzat insolvabilitatea debitorului.

Prin raportare la prevederile art. 247 alin. (1) din Legea insolvabilităţii nr. 149 din 29.06.2012, Gașper Oleg deținea statut de membru al organelor de

conducere al debitorului insolvabil, reieşind din calitatea sa de administrator al ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”, această premisă generală prin sine însăşi nu este suficientă pentru a atrage la răspundere civilă delictuală subsidiară un membru al organelor de conducere ale debitorului insolvabil, fiind necesar să fie întrunite condiţiile generale de angajare a răspunderii civile delictuale (fapta ilicită, prejudiciu, raport de cauzalitate şi vinovăţie), şi cumulativ cu acestea, pentru angajarea răspunderii subsidiare a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil, este necesar să fie îndeplinită cel puţin una din condițiile speciale de angajare a răspunderii civile delictuale, prevăzute de art. 248 alin. (1) din Legea insolvabilităţii.

Nu pot fi reținute argumentele apelantei Luncașu Elena, deoarece răspunderea subsidiară survine doar pentru o parte din datorii și anume pentru acea parte care este consecința faptelor ilicite ale membrilor organelor de conducere enumerate la art. 248 Legea insolvabilității nr. 149 din 29.06.2012.

Respectiv partea de pasiv ce urmează a fi pusă pe seama membrilor organelor de conducere se determină prin prisma legăturii de cauzalitate dintre faptele acestora și partea de pasiv provocată de acest fapt.

Apelanții nu au probat care sunt faptele concrete comise în calitatea intimatului de administrator și atât mai mult nu au probat care este legătura de cauzalitate dintre pasivul debitorului și activitatea intimatului.

Astfel, nu pot fi reținute argumentele apelanților privind acțiunile lui Gașper Oleg pentru antrenarea răspunderii subsidiare, ori acestea sunt neîntemeiate și irelevante, în condițiile în care potrivit Raportului privind rezultatele inspectării financiare tematice la ÎS pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid’’,din 22.05.2019, în perioada supusă inspectării, persoanele cu funcții de răspundere, cu dreptul de a semna documentele financiare și bancare au fost administratorul Ceban Veaceslav, Bejan Maxim, Savca Dian. (f.d.5 Vol. I)

Colegiul reține concluzia instanței de fond că la caz, reclamanții nu au demonstrat legătura cauzală dintre temeiul prevăzut de art. 248 coroborat cu prevederile art. 27 alin. (3) şi (4) Legea insolvabilității şi cauzarea stării de insolvabilitate. Reclamanții/apelanți urmau să probeze în cadrul examinării acestei cauze nu doar această faptă, ci şi legătura cauzală dintre această faptă şi suma pretinsă a fi încasată de la pârâți/intimați, ceea ce nu s-a realizat pe parcursul examinării cauzei, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC.

Prin urmare, cu referire la temeiul prevăzut de art. 248 coroborat cu prevederile art. 27 alin. (3) şi (4) Legea insolvabilităţii, Colegiul civil constată că, la caz, nu sunt întrunite condițiile răspunderii civile delictuale faţă de ambii pârâți/intimați.

Este de menționat că pentru stabilirea unui prejudiciu și respectiv angajarea răspunderii, ultima survine în cazul în care sunt întrunite cumulativ următoarele condiții: - existența unui prejudiciu; - existența unei fapte ilicite; - existența unui raport de cauzalitate între fapta ilicită și prejudiciu; - existența vinovăției celui ce a cauzat prejudiciul.

Colegiul concluzionează că în speța dedusă judecății nu sunt întrunite condiţiile tragerii la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale debitorului insolvabil în baza temeiurilor invocate și analizate, iar prin urmare, instanţa de insolvabilitate just a conchis asupra netemeiniciei cererii de atragere la răspundere subsidiară şi a respins acțiunea.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza *Rebai şi alţii contra Franței*, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25.02.1995, nr.26561/1995).

Faţă de cele ce preced şi având în vedere faptul că, instanţa de insolvabilitate a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele ce au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei, a aplicat corect normele de drept material şi procedural, pronunţând o hotărâre legală şi întemeiată, iar temeiurile invocate de către apelant sunt neîntemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat de Luncașu Elena, cererea de alăturarea la apel înaintată de lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid” – Selevestru Irina, și cererea de alăturare la apel înaintată de Portărescu Dumitru.

Conducându-se de prevederile art. 385 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord, -

d e c i d e :

Respinge apelul declarat de Luncașu Elena, cererea de alăturarea la apel înaintată de lichidatorul ÎS CSHS „Moldsuinhibrid” – Selevestru Irina, și cererea de alăturare la apel înaintată de Portărescu Dumitru.

Menține hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul central din 24 septembrie 2025, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Luncașu Elena, Portărescu Dumitru, Moraru Grigore, Gujuman Grigore către Cucu Vivian, Gașper Oleg, Agenția Proprietății Publice, administratorul insolvabilității Selevestru Irina, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului Întreprinderii de Stat pentru Cercetare în Selecția și Hibridarea Suinelor „Moldsuinhibrid”.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele ședinței,
Judecătorul: Radu Holban

Judecătorii: Svetlana Ghercavii

Mariana Sajin